

tíðindablaðið
sosialurín

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevur: P/f Sosialurín ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirskjótari: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurín
Prent: P/f Pressan 1981

Sosialpolitikkur — hugflog, dirvi og áhugi!

EISINI í hesum valskeiði hevur verið tosað nógv um at reka ávísan politikk á ávísam økjum. Og her hevur orðið »politikkur« verið at skilja sum ein miðvís ætlan á einum ávísam umráði í samfelagsvirkseminum. Tosað hevur verið um íbúðar og ungdomspolitik, um sosial- og heilsu-politikk, um alí- og fiskivinnupolitikk og ikki at gloyma um bygdamenning-arpolitikk.

SUM vera man hava hesi samfelagsligu økini eisini verið viðgjørð av javnaðarfólki og politikarum og umboðum floksins. Á fleiri av hesum umræddu økjum hevur flokkurin eisini megnað at taka stig til og vera við til at fremja miðvísar ætlanir, ið miða ímóti at betra um støðuna í dagsins samfelag og harafturat at skapa framtíðar karmar fyri partar av samfelagsvirkseminum.

SOSIALPOLITIKKUR hevur eisini verið ein sjálvsagdur og náttúrligur partur av tí ríkna politikkinum, men tykist tó sum at orðið »politikkur« frá at vera ein miðvís ætlan við framtíðarsíkt til at fremja atgerðir og ábøtur á mongum økjum, er broytt til bert at vera heitið á einum kjaki um, hvussu nógv oyru vit kunnu kroysta burtur úr eini blokkstúdningskipan, ella hvussu nógv oyru vit halda okkum at hava ráð til at lata ávísam bólkum av menniskjum, ið fyri styrti ella longri tíð bert hava avmarkaðar almennar veitingar at dúva uppá.

ØLL eiga vit — eisini javnaðarfólk og politikarar — at rannsaka okkum sjálvi og spyrja, hvussu vordió er við áhuganum fyri at kjakast og hareftir fremja atgerðir á tí sosialpolitiska økinum. Hvar eru t.d. tiltøkini, sum skulu til fyri at reka ein livandi og ágangandi »politikk« á tí sosiala økinum, kunnu vit spyrja? Hvar eru hugskotini og tiltøkini, ið skulu gera sosialpolitikkin til ein náttúrligan og innbygðan part av samlaða samfelagsvirkseminum? Tey tykjast drukna í dagligu umsitingini av samfelagnum.

VIT kunnu halda fram við at spyrja, hvar hugskotini um at lata hendan partin — sosialu tænastuna — av almennu tænastuni koma nærri til borgararnar kring landið, soleiðis sum longu er hent á t.d. skattaøkinum og soleiðis sum er í umbúnað á arbeiðseftirlitsøkinum?

oddagrein

NEYVAN er orsökini at finna í tí, at flokkurin í hesum valskeiði ikki umsitur sosialmál í Tinganesi. Tí annað og meira krevt av javnaðarflokkinum til at reka ein veruligan sosialpolitikk enn ein ávísan landsstýrissess. Minstakrøvini til umboð floksins mugu vera minstamál av hugflogi, dirvi og fram um alt áhuga.

VIT siggja, hvussu er státt í teimum lóndum, har høgraflokkarnir hava fingið fótin fyri seg. Tá móguleiki er at tosa um kreppustøðu í samfelagnum, so eru teir borgarligu alt fyri eitt við spariknivinum á sosialøkinum og á heilsuøkinum. Tey eru jú ikki profittskapandi og tí ikki so virðismikil eftir teirra mátistokki. Javnaðarflokkurin eigur ikki at lata sær slíkt lynda. Men tað er ikki nokk bert at leggja eftir politiskum mótskøðummonnum og geva teimum skyldina fyri vánaligan sosial- ella heilsu-politikk. Heldur ikki nyttar tað at gabbja sær av, at tað vóru vit, sum lögdu lunnar undir ta sosiallóggevðu, ið virkar í samfelagnum í dag.

NEYDUGT er at taka í egnan barm og stinga út í kortið av nýggjum — aftur og aftur — og finna fram til, hvat ein veruliga vil og ynskir. Hetta eigur at verða gjørt einsvæl í lokalfelagnum kring landið sum á landsfundum. Nógv liggur nevnliga á láni. Fyri bert at nevna eitt, so tørvar okkum ajourføringar á fleiri økjum eitt nú innan dagpeningaskipanina. Okkum tørvar eisini nýhugsan á sosiala økinum, tá tað snýr seg um sambandið við Danmark. Vit eiga at loysa okkum frá donskum normum og laga framtíðar sosialpolitikkin eftir føroyskum viðurskjiftum.

TAD er eingin skomm at viðganga mistøk, men tað er ómánsligt at dylja tey og einki gera fyri at bota um tey.

AT tað er í umbúnað at stovna eitt sosialpolitiskt felag í heyst kunnu vit so berg fegnast um. Tað kann vónandi vera við til at vekja áhugan millum fólk fyri teimum álvarssomu spurningunum, sum sosiala økið í veruleikanum fevnir um.

jamú

Starvsfólk siga sína hugsan

Trý starvsfólk á Almannaastovuni, tvey teirra eru í lötuni í farloyvi, hava skrivað eina frágreiðing um viðurskjiftini á Almannaastovuni og prenta vit teirra áskoðan í blaðnum í dag. Sí annars grein og oddagrein.

Sannleikin um Almannaastovuna

Fleiri starvsfólk — hægri løn og betri útbúgving

eru krøvini, sum mugu lukast, um Almannaastovan skal kunna virka eftir førimumi halda trý starvsfólk á stovninum. Tvey teirra eru tó í farloyvi í lötuni.

Í greinini niðanfyri vísa tey á ta líkasælu, sum ræður millum landsins kosnu politikarar, tá tað snýr seg um sosialpolitikk.

— Alt ov fá og als ikki politikararnir hava ániðsi um hvørjar trupulleikar Almannaastovan hevur og hevur havt at dragast við, siga starvsfólkini og vísa á, at hóast fámenta manningin á Almannaastovuni hevur fingið økta arbeiðsbyrðu, so eru ikki fleiri fólk sett í starv.

Tey vísa eisini á, at meðan tað starvast 30 fólk á Almannaastovuni, so arbeiða meira enn 100 fólk á sosialum umsiting í kommunu í Danmark á stóð við Føroyar.

Vit geva orðið til tey trý starvsfólkini:

Tíðindablaðið Sosialurín, sum er longdi armur Javnaðarfloksins í føroyska blaðheiminum, hevði í leygardagsblaðnum 9/8-86 eitt rættliga harðligt og somuleiðis rættliga ofint alóp á Almannaastovuna og ávisar persónar, sum starvast á stovninum.

Eitt sindur óvæntað kom hetta snigalopið á leiðsluna á Almannaastovuni frá tí politiska flokkinum, sum ein skuldi trúð hevði best innlit í føroyska sosialpolitikkin og umstøður tess.

Javnaðarflokkurin hevði landsstýrismannin í

almannamálum frá 1966-80, og hevur sami flokkur altíð sagt seg at hava sosialpolitikk ovast á skránni (tá tykist hesin áhugi at vera settur til viks eina løtu, til fyrirums fyri t.d. aling og orkusurningum).

Sjálvsagt hava vit skynsaman alí- og orkupolitikk

Landsins kosnu menn hava lagt ólika í landsins sosialpolitikk, síðani Almannaastovan varð vurtikin í 1975. Tí er stóðan sum hon er á Almannaastovuni í dag.